

Komunitatea.zabaldu.com

Jalgi hadi mundurat esanez inprimatu genituen gure lehenengo berbak, duela zenbait labealdi. Labea inprimategia zen orduan, Bordelen. Irratigintza etorri zen gero, eta hemen da oraindik, uhinetan. Mikrouhinak labearen orde. Telebista beranduago. Eta guk ere txoria daukagu fast food horren ordezkari. Telebista arina gurea, besteen antzekoa. Interneten aroa bizi dugu orain, informazioaren gizartea izango den garaiotan. Eta jalgitzen ari gu. Labealditik labealdira, denbora azkarrago iragaiten da, edo, laburragoak dira tarteak. Kontua da, aldaketa handiak gertatzen ari direla munduan, teknologia berrien munduan. Eta badirudi, gu ere, euskaldunok, azkarrago egokitzen ari garela aldaketa hauetara. Globalizazioa ala gure gaitasuna ote? Bietatik izanen du ziurrenik. Kontua da baina, ari garela. Ari garela teknologia berrien aro honetan gauzak egiten. Gutxi batzuek asko egiten dutelako ziurrenik, baina apurka-apurka ari da egituratzen euskarazko komunitate sendo bat Interneten. Ez derrigorrez denak Euskal Herrian, baina bai euskararen eremuan. Ereku handi, zabal eta anitza. Mundu osoan barreiatua, baina sare bidez lotua. Euskararen eremua da hori. Mundukoa eta euskalduna. Txikia, baina ausarta, gogoz betea, ekina eta apurka-apurka bere urratsak sendo ematen dituen. Labealdi berrietara egokitua, egokitzen. Beti ikasten eta garatzen. Horrelakoa da gure mundutxoa. Gure komunitate euskalduna.

Aspaldi honetan, azken 10 urteotan —asko iruditzen al zaizue?— tresna, software, webgune, e-kimen ugari ezagutu ditugu. Denak dira beharrezko, denak, edo gehienak bai, baliatu izan ditugu zelan edo halan. Hasi ginenetik, denbo-

rak aurrera egin du. Baina Interneten ari gara gure lekutxoia betetzen. Ari gara gure urratsak patxadaz ematen. Teknologia berrien alorrean, bagara hizkuntza bat, badugu ikusgarritasun bat, aintzat hartzen gaituzte nazioarteko ekimen garrantzitsuenetan. Hizkuntza normalizatuago dago teknologia berrien alor batzuetan, hemen jendartean dirudiena baino. Ikusgarritasun bat daukagu, Google bezalako bilatzaileetan, Firefox moduko web nabigatzaileetan, software librearen lokalizazioetan, Wikipedian euskarazko ia 20.000 artikulurekin, webgune euskaldun kontaezinekin, euskaraz sortu edo garatutako tresnekin, hiztegi elektronikoekin, itzulpen kontuetan emandako aurrerapausoekin, osatzen ari garen literatur lanen liburutegi digital oparoarekin... Urrats txikiak dira, baina Interneten hizkuntza normala izateko norabidean. Euskararen eremua osatzen dugu, beraz. Ere mu interesgarria.

Aspaldi honetan garatu, lokalizatu, euskaratu diren ekimenen artean, interesgarria baino gehiago egiten zait zabaldu.com. Hemen sortzen duguna zabaltzeko ekimen parte-hartzailea da. Nazioartean Digg ezaguna bada, gaztelaniaz meneame famatu bada, ez da gutxiagorako Arrasateko gazte batek euskaratu eta garatutako zabaldu.com. Euskaldunon esku dagoen tresna bikaina da zabaldu.com, norberak albiste bat, gertakizun bat hautatu eta lau haizeetara hedatzeko aukera dauka. Gure bozak balio du, eta jendearen bozen eraginez haizatzen dira albiste edo gertakizunok. Librea da erabilera, librea tresna, eta aukera anitz eskaintzen ditu. Zabaldu.com bizi dugun garaiko tresna eta komunitate bat da. Euskalduna, librea eta ona. Adjektiboak baino, nortasuna eta lanaren ikur dira ona, librea eta euskalduna. Software librearekin garatua, kalitatezkoa eta euskaraz. Horra hor, lan egiteko molde eta eredu berritzailea. Euskaraz, software librearekin eta ondo. Ez da gutxi.

Kontua da, zabaldu.com horren inguruan komunitate bat eratzen hasi dela. Ekimenak ezagutzera emateko, euskaldunoi ikusgarritasuna —bisibilitatea— emateko, ekimena bera

handiagoa egiteko, norbanakoak eta kolektiboak indartzeko. Parte-hartzea sustatuz, bakoitzak egiten duen apur horri indarra emateko. Komunitate bat garatzean, denak ateratzen dira irabazten. Bakarraren eta guztiaren arteko zubiak egiten dira, elkar ezagutza gertatzen da, eta areagotu egiten da gaitasuna. Horra hor komunitate txiki bat, handiago egiteko aukera.

Komunitatea.zabaldu.com horretan ikusten da nork zer egiten duen euskaraz eta Interneten. Izan komunikabideak (*Argia, Berria, Bizkaie, Etengabe, Gaur8, Gara, Indymedia*), blog komunitateak (blogari.net, mundua.com, nireblog.com, larrabetzu.org) edota blogariak. Komunitate bat osatzen dute euskarazko erreferentzia hauek guztiek. Batak besteari lotura egitea aspaldiko kontua da, orain loturak baino zerbait gehiago dira RSS eta sindikazioaren bitartez. Elkar irakurri eta elkar elikatzen dute komunitatean. Blogariak, komunikabideak, blog komunitateak... zabaltzen ari diren bezala, ari dira indartzen. Indar metaketa da informazioarena. Interesgarria bezain aberatsa. Euskarak sortu eta garatutakoa.

Blogak 2.0, negozioak eta Internet

Internet euskalduna, euskararen eremua aintzat hartzen duen Internet aipatu ohi dugu sarri. Sorkuntza, aisialdia, hizkuntza, garapena, informazioa, jolasa, txantxa eta sexua, denak dira Internet. Baina Internet bada negozioa ere. Edo Internet, batez ere, oraindik negozioa da. Ekonomia berriaren gerizpean, negozioak sortu, garatu, bultzatu eta egiteko tresna garrantzitsuena bilakatzen ari da Internet. Zenbateko lekua du hor euskarak? Uste baino gehiago batzuetan, baina behar bestekoa ez ziurrenik. Horretan ere, estrategia falta egongo da ziurrenik. Trena berandu hartzeko ohitura, eta azken orduan abiadura handiegikoari begira egoteko kultura; ziurrenik. Garapen ekonomikoari baino pelotazoari gehiago erreparatzen zaionean, gureak ez du zeregirik. Norbere aberaskeria interes orokorren garapenarekin aurrez aurre jar-

tzen bada, ezer gutxi egingo dugu aurrera. Gurea ez da negozioa. Kapitala beste askoren eskutan dago. Gurea negozioa izateko, lehenbizi oinarri sendo, zabal eta anitza behar dugu. Eredu kulturala, eredu ekonomiko bilakatzeko... gizar-tean eta Interneten batera egin beharko da.

Badira gurean, euskaldun oso-osoak ez izan arren, negozioen Interneteri neurria hartzen diotenak. Iaz bezala, aurren ere antolatu da Bilbon Blogak 2.0 jardunaldia. Instituzio eta sponsor pribatuen laguntzarekin, Startup lehiaketa europar bat bultzatu dute. Europako enpresa ekintzaileen lehiaketa. Europako negozio eredu berriak ikusi genituen; ingeles batuan egindako ekitaldi guggenheimdar horretan, euskaldunon tamaina nabarmentzen da. Zertan gara onak? Zer egin dezakegu hobeto? Nondik abiatu? Zelan jarraitu?

Euskaldunon estrategia adostu bat ez dut oraindik sumatzen Interneteko kontuan. Ideiak egon badaude, norabidea marrazteko arkatzik ez da falta... baina komunean jarri eta komunitatea sendotzea falta delakoan nago. Informatikari Euskaldunen Bilkura (IEB07) burutu zen Donostian, inoizko parte-hartze onenarekin gainera, *Web 2.0 Hemen* izenburudun jardunaldian Interneteko aro berria hizpide hartuta. Baina zein da ondorioa? Zertan laburbildu daiteke Miramongo jarduna? Adostu genuen ezer? Batu ginen, hitz egin genuen, eta berriz ere elkartuko gara. Baina bidea marraztea falta zaigulakoan nago. Borondatea, jende ona, prestutasuna, gaztetasuna, esperientzia... guztiak biltzen ditu euskarazko gure Interneteko komunitateak. Olatu handien atzetik ari gara, gure taula hauekin. Itsaso handia da Internet baina.

Hitza jaten dugunean

Paper garrantzitsua dute egunkariak gurean oraindik. Baina beti berandu ari gara, kioskoetara ezin iritsita. Eguneroko prentsa duela 15 urte inguru normalizatu antzean ikusi ostean, aspaldion herri mailako egunkariak loratu dira han-hemenka. Gehiago hemen han baino. *Berria* egiten duen EKT

enpresaren eskutik, zenbait *Hitza* egunkari dira —Gipuzkoan gehienak eta Bizkaian bi—. Zailtasunak zailtasun, orri murritzeta edo harpidedunen laguntzarekin, aurrera egitea posible dute gehienek. Zailtasunei aurre egin, eta ia egunero kioskoan ez bada, etxeko buzoian euskarako agerkaria dute herritar euskaldunek. Bizkaian —Lea-Artibain eta Busturialdean— ausart hasi ziren, baina Diputazioaren eta EAJk kudeatutako zenbait udalen laguntza eskasien ostean ezinean dabilta, kazetaritza herritarra burutzeko zailtasunekin. Iku-si beharko aurrerantzean eskualdeotan izandako aldaketek ze eragin izango duten eskualde batean bezala bestean ere. Lea-Artibain Ondarroako berrien zain egongo dira, argitaratzeko moduan, aurrera egiteko. Busturialdean berriz bai Bermeon eta baita Gernikan ere aldaketak izan ostean, berdin Gautegiz-Arteagan edo Busturian. Eta horrek ere eragina dauka egunerokoan, uste baino gehiago. *Hitza* hitz, paperezko euskal prentsak beharko du guztien sostengua oraindik. Egunero euskarazko letra gehiago irakur dadin.

Hauteskundeak hizpide hartuta, *Iruñeko Hitza* ere aipa dezakegu, bidenabar. Aspaldiko ametsa da, proiektua bideratuta zegoen, jendea lanean hasia... eta abian jartzeko ez zuen askorik falta izan. Ez bada politikari zenbaiten borondatea. Eta *Hitza* argitaratzen hasteko, hauteskunderi itxaroteari deliberatu zuten. Nonbait aldaketa zetorren Nafarroara. Aldaketaren zain jarraituko dute beharbada euskaltzaleek. Baina *Hitza* argitaratzen hasteko besteko aldaketarik bai? Promesa zirenak, zertan geratuko dira orain? Barcina egon ala egon ez, Iruñeko euskaldunek beharko dute euskarazko egunerokoa ala? Ez nuen ondo ulertu isilpean gordetako atzerapen hori. Eta orain, gehiago itxaron beharko balitz? Itzela litzateke Nafarroako hiriburuan euskarazko egunkari bat normalizazio bidean jartzea, euskaltzale, euskaldun, ikasle eta bertako herritarren artean egunero banatuko dena. Horrek dexenteko aldaketa suposatuko luke, normalizazioan urrats bat —ez soilik hizkuntz normalizazioan, informazioarenean, zibismoarenean, aldaketaren kulturaren, ku-

deaketan...—, urrats izugarria. Euskal Herriko prentsa euskalduna Bizkaira eta batez ere Gipuzkoara ez mugatzeko tenorean, Euskal Herri osoko euskaldunongan suposatuko luke aldaketa. Behingoz. Beraz, har dezagun, sor dezagun *Hitz*a. Egunero.¶